

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 426/2011-37

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 8. marca 2012 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ivetty Macejkovej a sudcu Sergeja Kohuta prerokoval prijatú sťažnosť dr. A. M., K., zastúpeného advokátom JUDr. J. D., P., vo veci namietaného porušenia čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v súvislosti s právom na konanie pred miestne príslušným súdom v konaní vedenom Krajským súdom v Prešove pod sp. zn. 10 NcC 1/2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosti dr. A. M. **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) č. k. II. ÚS 426/2011-14 z 29. septembra 2011 bola prijatá na ďalšie konanie sťažnosť

dr. A. M., K. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v súvislosti s právom na konanie pred miestne príslušným súdom v konaní vedenom Krajským súdom v Prešove (ďalej len „krajský súd“) pod sp. zn. 10 NcC 1/2011.

Podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prerokoval ústavný súd túto vec na neverejnom zasadnutí, keďže sťažovateľ podaním z 15. novembra 2011 a tiež krajský súd vo vyjadrení z 18. októbra 2011 vyslovili súhlas, aby sa upustilo od ústneho pojednávania. Ústavný súd vychádzal pritom z listinných dôkazov a vyjadrení nachádzajúcich sa v jeho spise.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ 1. decembra 2010 podal na miestnom príslušnom Okresnom súde Košice II žalobu, ktorou sa domáhal ochrany osobnosti, duševného vlastníctva, autorských práv, ako aj náhrady nemajetkovej ujmy. Prípisom Okresného súdu Košice II sp. zn. 29 C 188/2010 zo 7. decembra 2010 bolo sťažovateľovi dané na vedomie, že jeho právna vec bola v zmysle § 105 ods. 1 a 2 z dôvodu uvedeného v § 88 ods. 1 písm. o) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) postúpená Okresnému súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“), keďže sťažovateľ sa zdržiava na adrese J. 221. Podľa sťažovateľa tým bolo už v zárodku porušené jeho právo na spravodlivé súdne konanie a na prerokovanie veci v primeranej lehote. Sťažovateľ 13. decembra 2010 doručil do podateľne Okresného súdu Košice II odvolanie proti postúpeniu spisu okresnému súdu. Odvolanie adresoval nadriadenému Krajskému súdu v Košiciach v zmysle § 105 ods. 3 OSP s vedomím, že ak účastník postúpenie namieta do 15 dní od doručenia, súd prihliada na miestnu príslušnosť podľa § 88 ods. 1 písm. o) OSP. Odvolanie sťažovateľa však Krajskému súdu v Košiciach predložené nebolo a spis bol podľa neho protiprávne odstúpený 3. januára 2011 okresnému súdu. Uznesením krajského súdu č. k. 10 NcC 1/2011-43 z 5. mája 2011 bolo vyslovené, že na konanie je miestne príslušný okresný súd. Krajský súd teda vôbec nevzal do úvahy, že sťažovateľ má bydlisko v K., a preto nesprávne aplikoval ustanovenie § 88 ods. 1 písm. o) OSP. Udaná kontaktná

adresa J. 221 bola aktuálna v čase podania žaloby a po nej, ale nemala vplyv na trvalý pobyt sťažovateľa. Proti uzneseniu krajského súdu podal sťažovateľ 15. mája 2011 dovolanie. Uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 6 Cdo 126/2011 z 27. júla 2011 bolo dovolacie konanie zastavené pre absenciu funkčnej príslušnosti.

Sťažovateľ navrhol vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie označených práv tým, že v jeho veci má konať miestne nepríslušný okresný súd, a to v konaní vedenom krajským súdom pod sp. zn. 10 NcC 1/2011 s tým, aby bolo uznesenie krajského súdu z 5. mája 2011 zrušené. Zároveň požadoval priznanie náhrady trov právneho zastúpenia advokátom vo výške 223,44 €.

Z vyjadrenia predsedu kolégia krajského súdu sp. zn. Spr 10146/2011 z 18. októbra 2011 doručeného ústavnému súdu 7. novembra 2011 vyplýva, že krajský súd prípisom z 10. februára 2011 vyžiadal vyjadrenie k postúpeniu veci od žalovaného z dôvodu, že prípisom o postúpení veci, ktorý bol daný na vedomie sťažovateľovi a žalovanému, nedošlo k poučeniu účastníkov konania o práve vyjadriť sa k postúpeniu veci v lehote 15 dní podľa ustanovenia § 105 ods. 3 OSP, t. j. či s postúpením súhlasia. Keďže toto poučenie chýbalo, krajský súd žalovaného poučil o možnosti vyjadriť sa k postúpenej veci. Podľa názoru krajského súdu s poukazom na ustanovenie § 104a a § 105 OSP je na konanie miestne príslušný okresný súd. Okolnosti uvádzané sťažovateľom sú nedôvodné, a preto sťažnosť navrhuje zamietnuť.

Z repliky sťažovateľa z 15. novembra 2011 doručenej ústavnému súdu toho istého dňa vyplýva, že údaj, podľa ktorého sťažovateľ v žalobe uviedol ako bydlisko a zároveň kontaktnú adresu J. 221, je nepravdivý, pretože ako trvalé bydlisko označil adresu v K. Nezohľadnením tejto rozhodujúcej skutočnosti došlo k porušeniu označených práv sťažovateľa.

Podanú sťažnosť, uznesenie ústavného súdu č. k. II. ÚS 426/2011-14 z 29. septembra 2011, vyjadrenie predsedu kolégia krajského súdu a repliku sťažovateľa ústavný súd doručil aj M. K. (ďalej len „žalovaný“), keďže rozhodnutím vo veci samej by mohol byť aj on dotknutý vo svojich právach.

Z vyjadrenia žalovaného z 28. novembra 2011 doručeného ústavnému súdu 2. decembra 2011 vyplýva, že sťažovateľ býva v J. už asi 25 rokov. Má tam dom, čo môžu potvrdiť občania obce. Necíti sa byť v konaní pred všeobecnými súdmi pasívne legitimovaný. V spore nejde o ochranu osobnosti, ale o sporné skutočnosti vyplývajúce zo zmluvy o dielo pri vydaní knihy obcou J.

Z repliky sťažovateľa z 19. decembra 2011 doručenej ústavnému súdu toho istého dňa vyplýva, že vyjadrenie žalovaného považuje za účelové. Tvrdenie o jeho trvalom pobyte je nesprávne a nepravdivé, pretože jeho trvalý pobyt je bez prestania v K. Na dôkaz tejto skutočnosti prikladá kópiu občianskeho preukazu a ďalšie listinné dôkazy. Považuje za zarážajúce, že žalovaný ako bývalý starosta neovláda spôsob evidovania trvalého pobytu. Naozaj je majiteľom rodinného domu v J. Má ho po svojich rodičoch. Často sa v obci zdržiava. Bolo to najmä, keď písal knihu k 750. výročiu J. Vlastníctvo domu, ale ani pobyt však podľa sťažovateľa neodôvodňuje trvalé bydlisko.

II.

Z upovedomenia Okresného súdu Košice II sp. zn. 29 C 188/2010 zo 7. decembra 2010 adresovaného okresnému súdu vyplýva, že v právnej veci sťažovateľa proti žalovanému o ochranu osobnosti, autorských práv a náhradu škody sa v zmysle ustanovenia § 105 ods. 1 a 2 OSP z dôvodu uvedeného v § 88 ods. 1 písm. o) OSP (keďže sa sťažovateľ zdržiava na adrese J. 221, ako to vyplýva zo žaloby, ako aj zo zmluvy o dielo z 12. januára 2009 a z potvrdenia obce J. zo 16. marca 2009) vec postupuje okresnému súdu.

Z podania sťažovateľa z 11. decembra 2010 adresovaného Krajskému súdu v Košiciach prostredníctvom Okresného súdu Košice II doručeného do podateľne Okresného súdu Košice II 13. decembra 2010 označeného ako „*Odvolanie proti postúpeniu spisu na Okresný súd v Prešove*“ vyplýva, že sťažovateľov trvalý pobyt je v meste K., a preto trvá na tom, aby o jeho žalobe konal a rozhodol miestne príslušný Okresný súd Košice II.

Z uznesenia krajského súdu č. k. 10 NcC 1/2011-43 z 5. mája 2011 vyplýva, že na konanie v právnej veci sťažovateľa je miestne príslušný okresný súd. Podľa odôvodnenia uznesenia Okresný súd Košice II vec postúpil okresnému súdu. Sťažovateľ ako účastník konania sa proti postúpeniu veci odvolal s tým, že má trvalý pobyt v meste K. Okresný súd nesúhlasil s postúpením veci a predložil spis na rozhodnutie krajskému súdu z dôvodu námietky sťažovateľa uplatnenej v zákonnej lehote. Krajský súd prípisom z 10. februára 2011 vyžiadal stanovisko k postúpeniu veci od žalovaného z dôvodu, že v prípise o postúpení veci, ktorý bol daný na vedomie sťažovateľovi a žalovanému, okresný súd ich nepoučil ako účastníkov konania o práve vyjadriť sa k postúpeniu veci v lehote 15 dní od doručenia upovedomenia podľa § 105 ods. 3 OSP, teda, či s postúpením súhlasia. Žalovaný v odpovedi v rámci svojho prvého úkonu, ktorý mu patrí, uviedol, že súhlasí, aby vec prerokovával okresný súd. Poukázal na to, že nielen on, ale aj sťažovateľ býva v J. Podľa ustanovenia § 105 ods. 1 OSP súd skúma miestnu príslušnosť prv, než začne konať o veci samej. Neskôr ju skúma len na námietku účastníka, ak ju uplatní najneskôr pri prvom úkone, ktorý mu patrí. Žalovaný sa pri prvom úkone vyjadril, že súhlasí s miestnou príslušnosťou okresného súdu. S poukazom na ustanovenie § 104a a § 105 OSP je krajský súd toho názoru, že na konanie je miestne príslušný okresný súd. Z uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 6 Cdo 126/2011 z 27. júla 2011 vyplýva, že ním bolo zastavené dovolacie konanie o dovolaní sťažovateľa proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 10 NcC 1/2011 z 5. mája 2011. Podľa názoru najvyššieho súdu dovolaním možno napadnúť iba právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 OSP). Skutočnosť, že napadnuté rozhodnutie vydal krajský súd, ešte neznamená, že rozhodol ako odvolací súd. V skutočnosti totiž rozhodoval ako nadriadený súd v otázke miestnej príslušnosti, čo nemožno stotožňovať s rozhodovaním krajského súdu ako odvolacieho súdu.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde...

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo... prejednaná nezávislým a nestranným súdom..., ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch...

Podľa § 84 OSP na konanie je príslušný všeobecný súd účastníka, proti ktorému návrh smeruje (odporca), ak nie je ustanovené inak.

Podľa § 85 ods. 1 OSP všeobecným súdom občana je súd, v obvode ktorého má občan bydlisko, a ak nemá bydlisko, súd, v obvode ktorého sa zdržuje.

Podľa § 88 ods. 1 písm. o) OSP v znení účinnom do 31. decembra 2011 namiesto všeobecného súdu odporcu je na konanie príslušný súd, v ktorého obvode má žalobca bydlisko, ak ide o konanie vo veciach ochrany osobnosti.

Podľa § 105 ods. 1 OSP súd skúma miestnu príslušnosť iba podľa § 88. Ak však navrhovateľ vystupuje v rôznych veciach opätovne ako navrhovateľ alebo ak miestnu príslušnosť namieta odporca, súd skúma miestnu príslušnosť aj podľa § 84 až § 87. Súd skúma miestnu príslušnosť prv, než začne konať o veci samej. Neskôr ju skúma len na námietku účastníka, ak ju uplatní najneskôr pri prvom úkone, ktorý účastníkovi patrí.

Podľa § 105 ods. 2 OSP ak súd podľa odseku 1 zistí, že nie je miestne príslušný, neodkladne postúpi vec príslušnému súdu bez rozhodnutia alebo ju za podmienok uvedených v § 11 ods. 3 predloží Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky; o tomto postúpení súd upovedomí účastníkov.

Podľa § 105 ods. 3 OSP v znení účinnom do 31. decembra 2011 ak súd, ktorému bola vec postúpená, s postúpením nesúhlasí, alebo účastník postúpenie namieta do 15 dní od doručenia upovedomenia o postúpení, predloží vec na rozhodnutie svojmu nadriadenému

súdu; jeho rozhodnutím je viazaný aj súd, ktorému má byť vec podľa rozhodnutia nadriadeného súdu postúpená.

Sťažovateľ namieta tak správnosť procesného postupu všeobecných súdov, ako aj vecnú správnosť uznesenia krajského súdu, ktorým v spore o miestnu príslušnosť rozhodol.

Podľa názoru krajského súdu a žalovaného boli postup všeobecných súdov, ale aj uznesenie krajského súdu v súlade so zákonom, a preto k porušeniu označených článkov ústavy a dohovoru v neprospech sťažovateľa nedošlo.

Z pohľadu ústavného súdu treba predovšetkým konštatovať, že sťažovateľ ním podanú žalobu výslovne označil aj ako žalobu o ochranu osobnosti (popri ochrane duševného vlastníctva, autorských práv, ako aj náhrade škody). Vzhľadom na takto vymedzený predmet žaloby prichádzala do úvahy miestna príslušnosť súdu nie podľa jej všeobecnej definície uvedenej v ustanovení § 84 OSP (všeobecný súd odporcu), ale podľa špeciálneho ustanovenia § 88 ods. 1 písm. o) OSP v znení účinnom do 31. decembra 2011 (súd, v obvode ktorého má žalobca bydlisko).

Sťažovateľ v podanej žalobe uviedol, že býva v K., avšak ako kontaktnú adresu uviedol J. 221. Na základe takéhoto tvrdenia sťažovateľa, ako aj z údajov uvedených v zmluve o dielo z 12. januára 2009 a v potvrdení obce J. zo 16. marca 2009 Okresný súd Košice II dospel k názoru, že sťažovateľ má bydlisko v J., a keďže táto obec je v územnom obvode okresného súdu, v zmysle § 105 ods. 1 a 2 OSP vec postúpil okresnému súdu. Tak sťažovateľa, ako aj žalovaného o postúpení veci upovedomil prípisom zo 7. decembra 2011, avšak bez toho, aby ich zároveň poučil o možnosti postúpenie veci namietať do 15 dní od doručenia upovedomenia o postúpení (§ 105 ods. 3 OSP v znení účinnom do 31. decembra 2011). Okresný súd Košice II spis postúpil okresnému súdu 3. januára 2011. Urobil tak 13. decembra 2010, keď mu bol doručený list sťažovateľa z 11. decembra 2010, v ktorom postúpenie veci okresnému súdu namietal. Okresný súd sa stotožnil s námietkou sťažovateľa, podľa ktorej v skutočnosti je miestne príslušným súdom Okresný súd Košice II, a postupom podľa § 105 ods. 3 OSP v znení účinnom do 31. decembra 2011 predložil vec na rozhodnutie svojmu nadriadenému súdu, teda krajskému súdu. Krajský súd

predtým, ako v spore o miestnu príslušnosť rozhodol, svojím prípisom z 10. februára 2011 vyžiadal vyjadrenie k postúpeniu veci od žalovaného z dôvodu, že v upovedomení o postúpení veci absentovalo poučenie pre účastníkov konania o práve vyjadriť sa k postúpeniu veci v lehote 15 dní od doručenia upovedomenia podľa ustanovenia § 105 ods. 3 OSP v znení účinnom do 31. decembra 2011. Obdobný prípis sťažovateľovi zaslaný nebol. Žalovaný v odpovedi (teda pri prvom úkone, ktorý mu patril) uviedol, že súhlasí, aby vo veci konal okresný súd s poukazom na to, že nielen on, ale aj sťažovateľ býva v J. Po uvedenom procedurálnom postupe došlo k vydaniu uznesenia krajského súdu č. k. 10 NcC 1/2011-43 z 5. mája 2011, ktorým bolo rozhodnuté v spore o miestnu príslušnosť.

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účet a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/2, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

Sťažovateľ tvrdí, že nesprávny bol postup Okresného súdu Košice II, ktorý napriek jeho námietke proti postúpeniu veci spis postúpil okresnému súdu namiesto toho, aby ho predložil Krajskému súdu v Košiciach na rozhodnutie o námietke.

Námietke sťažovateľa nemožno prisvedčiť.

Z citovaných ustanovení § 105 ods. 2 a 3 OSP nepochybne vyplýva, že súd, ktorému bola žaloba doručená, je povinný vec a spis neodkladne postúpiť miestne príslušnému súdu, pričom o námietke proti postúpeniu veci rozhoduje nadriadený súd toho súdu, ktorému bola vec postúpená, nie teda nadriadený súd toho súdu, ktorému bola žaloba doručená. Správne preto postupoval Okresný súd Košice II, keď napriek námietke sťažovateľa spis postúpil okresnému súdu. Rovnako správne postupoval aj krajský súd, keď o námietke meritórne rozhodol, teda nepostúpil vec na rozhodnutie Krajskému súdu v Košiciach, ako sa toho domáhal sťažovateľ.

Napriek dosiaľ uvedenému možno konštatovať, že Okresný súd Košice II procesnoprávne chybné postupoval, keď v písomnom upovedomení o postúpení veci zaslanom sťažovateľovi a žalovanému opomenul týchto poučiť o práve namietať postúpenie veci do 15 dní od doručenia upovedomenia o postúpení. Sťažovateľ toto pochybenie v podanej sťažnosti nenamietal. Vzhľadom na skutočnosť, že vo všeobecnosti namietol nesprávny procesný postup konajúcich súdov, ústavný súd považuje za potrebné zaoberať sa sťažnosťou aj z tohto pohľadu.

Krajský súd pochybenie Okresného súdu Košice II postrehol a v rámci jeho nápravy dodatočne poučil žalovaného o možnosti vyjadriť sa k postúpeniu veci v lehote 15 dní. Žalovaný túto možnosť aj využil. Krajský súd však bez výslovného vysvetlenia podobné poučenie sťažovateľovi neposkytol, teda pochybenie Okresného súdu Košice II takýmto spôsobom vo vzťahu voči sťažovateľovi nenaprával. Vynára sa preto otázka, či postupom Okresného súdu Košice II v spojení s postupom krajského súdu nedošlo k ukráteniu sťažovateľa na jeho právach, resp. k zvýhodneniu žalovaného, čo by v konečnom dôsledku zakladalo porušenie čl. 47 ods. 2 a 3 ústavy, podľa ktorého všetci účastníci sú si v súdnom konaní rovní. Zároveň by to znamenalo aj porušenie označených článkov ústavy a dohovoru.

Podľa názoru ústavného súdu pochybenie, ktorého sa Okresný súd Košice II dopustil, v konečnom dôsledku nemohlo zasiahnuť do označených práv sťažovateľa. Sťažovateľ totiž aj bez výslovného poučenia o možnosti nesúhlasiť s postúpením veci v lehote 15 dní svoj nesúhlas včas písomne vyjadril, a tým svoje zákonom dané právo v plnom rozsahu využil.

Podľa všetkého to bol dôvod, pre ktorý krajský súd poučenie o možnosti nesúhlasiť s postúpením vecí poskytol iba žalovanému, nie teda aj sťažovateľovi.

Možno zovšeobecniť, že pokiaľ všeobecný súd poruší svoju povinnosť dať účastníkovi konania možnosť vyjadriť sa ku právne relevantnej otázke, no účastník konania aj bez výzvy súdu zaujme v tejto otázke stanovisko, spravidla nedôjde k zásahu do základného práva.

Sťažovateľ ďalej namieta aj vecnú správnosť uznesenia krajského súdu, a to s poukazom na tú (podľa neho) rozhodujúcu okolnosť, že trvalý pobyt má v K., čo pri správnej aplikácii ustanovenia § 88 ods. 1 písm. o) OSP v znení účinnom do 31. decembra 2011 znamená, že v skutočnosti treba za miestne príslušný súd považovať Okresný súd Košice II. Pritom z argumentácie sťažovateľa je zrejmé, že pojem „bydlisko“ uvedený v spomínanom ustanovení stotožňuje s pojmom „trvalé bydlisko“.

Pre určenie bydliska [tak pre potreby ustanovenia § 85 ods. 1, ako aj § 88 ods. 1 písm. o) OSP] nie je rozhodujúce, kde je účastník konania podľa predpisov o evidencii obyvateľstva prihlásený k trvalému pobytu, ale úmysel účastníka konania trvale sa v určitom mieste zdržovať.

„Pri posudzovaní otázky miestnej príslušnosti súdu z hľadiska bydliska účastníka je daná príslušnosť toho súdu, v obvode ktorého sa občan skutočne trvale zdržuje, i keď je prihlásený k trvalému pobytu v obvode iného súdu.“ (Zborník stanovísk, správ a rozhodnutí súdov a súdnych rozhodnutí Najvyšších súdov ČSSR, ČSR a SSR III. Praha: SEVT 1980, s. 318)

Možno konštatovať, že dlhoročná (niekoľko desiatok rokov existujúca) ustálená prax všeobecných súdov pri výklade pojmu „bydlisko“ pre potreby rozhodovania o miestnej príslušnosti rozlišuje medzi uvedeným pojmom a pojmom „trvalé bydlisko“, ktorý má administratívnoprávnu povahu. Pojem „bydlisko“ vykladá fakticky (materiálne), a preto za rozhodujúce sa považuje, kde sa v skutočnosti účastník konania zdržuje s trvalým úmyslom. Naproti tomu pojem „trvalé bydlisko“ je skôr formálny, pretože závisí iba od toho, kde je určitá osoba prihlásená k trvalému pobytu bez ohľadu na to, či tam aj má skutočne bydlisko.

Záver krajského súdu, podľa ktorého za bydlisko sťažovateľa bolo potrebné považovať obec J., sa javí ako dostatočne a presvedčivo zdôvodnený vo svetle ustálenej rozhodovacej praxe už uvedenej. Skutkové okolnosti, ktoré krajský súd považoval za rozhodujúce, pritom nie sú vôbec sporné. Sťažovateľ ani v konaní pred ústavným súdom nepopiera, že v čase podania žaloby a aj potom žil v J. V žiadnom prípade nemožno preto tento záver považovať za arbitrárny či zjavne neodôvodnený. Ústavný súd nemá preto dôvod do záverov krajského súdu zasiahnuť.

Napokon treba ešte poznamenať, že namietaná nesprávnosť uznesenia krajského súdu by v prípade dôvodnosti námietky znamenala primárne porušenie čl. 48 ods. 1 ústavy, podľa ktorého nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi, pričom príslušnosť súdu ustanoví zákon. Vyslovenia porušenia tohto ustanovenia sa však sťažovateľ nedomáha. Je však tiež pravdou, že sekundárne by išlo aj o zásah do uvedeného základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ktorého porušenie sťažovateľ namieta.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to vyplýva z výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. marca 2012